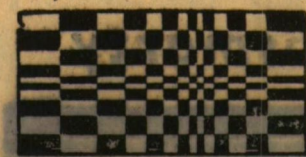

„Cinga”, a tartalék Amatőr II. hely

SAKK

Magyar fiatalok a zónaversenyeken

Megszoktuk és teljes szívvel-lelkkel helyesljük a Magyar Sakkszövetség fiatalítási törekvéseit, hiszen az eredmények mindenben igazolták azokat. A magyar „csikócsapat” több ízben is igen jól szerepelt az olimpián, világszerte elismerést, tiszteletet váltott ki, helyei-közzel még a szovjet csapatra is veszélyesek tudtak lenni.

A világbajnoki zónaversenyeken Magyarországnak 6 versenyzőt van joga indítani. A válogatás eredményének közzétételkor azon senki sem lepődött meg az előzmények után, hogy a harmadégyházyéves Portisch Lajos a legöregebb köztük. Az ellenben általános meglepetést keltett, hogy Portisch, Ribli, Sax, Adorján és Csom mellett Hazai László mester lett a hatodik magyar résztvevő.

Hazai nevét csak a sakkozók ismerték, a nagyközönség, a csak a napilapokból tájékozódók alig. Mi is keveset tudunk róla, játszomája viszonylag kevés jelent meg, hiszen alapjaiban sztratégia, s a lapok sokkal szívesebben közlik a csillogó kombinációkat.

Hazai László 1953-ban született, s mi úgy ismertük meg, mint a ma 80 évesnél idősebb Nagy Lajos mesterjelölt unokáját, aki kibéicelt a nagypapának a Budapesti Petőfi csapatbajnoki versenyen. Fiatalon, 14 éves korában már mesterjelölt lett, s 16 éves korában a Breyer emléktversenyen szerepelt meg a mesteri címet. Ezzel körülből elmondunk róla mindent, amit tudunk. Élő pontszáma magas volt mindig, rosszul soha nem szerepelt, de kiemelkedő eredménye sem volt. A 30. magyar bajnokságon elért ötödik helyével szerzett jogot a zónaversenyen való részvételre. Mire ezek a sorok megjelennek, tudni fogjuk már, hogy bejutott-e a zónaközi döntőbe. Ettől függetlenül azonban máris igazolta, hogy méltóan képviseli színeinket a nemzetközi porondon.

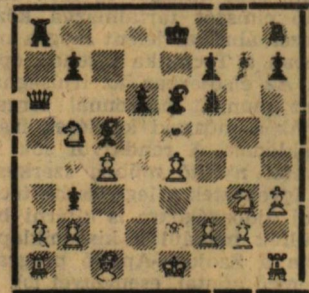
Mutassunk be egy játszmát is tőle a 30. magyar bajnokság döntőjéből!

Világos: Lukács Péter. Sötét: Hazai László. Budapest, 1974.

1. d4, g6 2. c1, Fg7 3. Hc3, Hf6 4. e4, d6 5. Hf3, 0-0 6. Fc2, e5. (A megnyitás hazai termék. Antal Aladár jászladányi ny. ált. iskolai igazgató — a szegedi főiskola volt levelező hallgatója — javasolta évtizedekkel ezelőtt ezt a komoly, kissé rugalmatlan, de mindenképpen nagyon szilárd védelmet. Ma már világszerte népszerű, csak éppen a kezdőmenyező nevét felejtették el, nevezik szárnyai védelemnek. Ufimcev védelemnek, Pirc védelemnek vagy egyszerűen királyindiai védelemnek.) 7. 0-0 Hc3 8. d5, He7 9. He1, Hd7 10. f3, f5 11. g4, Hf6 12. Hd3, e6 13. Fc3, f4 14. Ff2, g5 15. h3, e5! (Eles játszmákban ilyenkor már benne vannak a kombináció közepében, itt viszont még csak annyit lehet mondani, hogy az esélyek egyenlők.) 15. Bb1, h5 17. b4, b5 18. bc:bc 19. Va4, a6 20. Bb5, Fd7 21. Va3, Vc8! (Sötét lassan felülkerekedik) 22. Ha4, Fa1: 23. Va1:hg 24. hg:Hg4! (Eléggé ismert tisztáldozat) 25. He5! (A legjobb.) Hf2: 26. He6, Hh3+ 27. Kh2, g1 28. fg: f3 29. Ff3: Hf4 30. Hf8: Ff3: (Sötét elért annyit, hogy könnyű tisztjei harmonikusabban dolgoznak össze.) 31. Kg3, Hg6 32. Bh1, Ba7 33. Bb3 Fc7 34. Vb3, Kg7 35. Bb3? (Bc6 a helyes) 35. ... Vc5 36. Bc3?? (Vajon nem látta a választ? Vb6 még úgy ahogy tartotta volna az állást) 36... Fh4+! Világos feladta.

Nem csillogó, de értékes teljesítmény.

TANULJ KOMBINÁLNI!
JUAREZ—SCHWEBER
Mar del Plata, 1971.

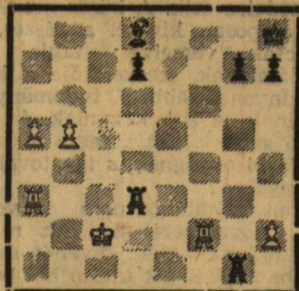

Világos: Kel, Ve2, Ba1, Bh1, Fc1, Hb5, Hg3.
gy: a2, b2, c4, e4, f2, g2, h3 (14)

Sötét: Ke8, Va6, Ba8, Bh8, Fc5, Fe8, Hf3.

gy: b3, b7, d6, e5, f7, g7, h7 (14)
Egyetlen lépéssel sikerül sötétnek döntő anyagi előnyre szert tenni. Mi ez a lépés?

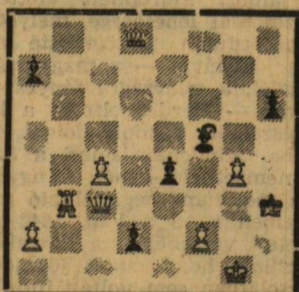
LEVY—GARCIA
Siegen, 1971

Világos: Kc2, Ba3, Bf2.
gy: a5, b5, h2 (6)
Sötét: Kh8, Bd3, Bg1, Fd8.
gy: d7, g7, h7 (7)

Eléggé labilis állás, mindkét fél részéről: matton álló sötét király, de sötét tisztelőnnel rendelkezik, egy-egy bástya lóg. Sötét egyetlen lépéssel megoldja az összes problémát. Mi ez a lépés?

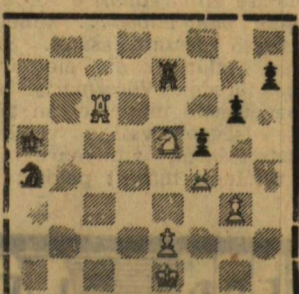
CSAHOJAN—TURKENISVILL
Szovjetunió, 1971.

Világos: Kg1, Vd8, Bb3.
gy: a2, c4, f2, g1 (7)
Sötét: Kh3, Vc3, Ff5.
gy: a7, d2, e4, h6 (7)

Az állás kulcsfigurája a d2 gyalogos. Sötét erre játszik rá, s rövid, erőteljes akcióval győz. Hogyan?

HÜBNER—PENROSE
Anglia, 1971.

Világos: Ke1, Bc6, He5.
gy: e2, f4, g3 (6)
Sötét: Ka3, Bc7, Ha4.
gy: f5, g3, h7 (6)

Világos nagyszerűen használja ki tisztjei jobb elhelyezkedését, s pár lépéssel a maga javára dönti el a harcot. Hogyan?

Megfejtések az előző rovatból:
Pares—Benkő 1... Vd4!! és világos feladta, mert hf4: 2. ef4: matt.

Ozsváth—Ürtel 1. Hg4, Fg2?? 2. Ve5!! és sötét feladta, mert de5: 3. Ff6+, Kg8 4. Hh6 matt.

Vilénkin—Zavaia 1. Bh6:++! Kh6: 2. Vg5+ és sötét feladta, mert Kh7 3. Vh5 matt.

Szabó—Wirtenson 1. Fd3! és sötét feladta, mert He1 2. Hh5!, gh: Fh7:++ mattig megy, s ugyanez történik Be1: esetén is.

DR. MOSONYI KÁLMÁN

SEGEDI
Egyetem

A József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola MSZMP Bizottságának lajola.
Megjelent: havonta kétszer.
Felolós szerkesztő:
Dr. Szabó Magdolna
Kiadja a Csonrád megyei Lapkiadó Vállalat Szegedi Magyar Tanácsköztársaság útja 10.
Postacím: 6740 Szeged
Telefon: 14-501 Telefax: 82-282
Felolós kiadó: Kovács László igazgató
Szerkesztő: 6720 Szeged
Dugonics tér 12. Telefon: 15-198.
A lapot nyomda: 6720 Szeged
Bajcsy-Zsilinszky E. u. 28.
A lapot az intézmények nyilatkozataival terjesztik.

Maídnem minden kézilabda csapatban találunk egy-két különleges vagy kiváló képességű játékost, aki virtuóz teljesítményre képes és játékaival elragadtatja a közönséget. Csak hogy emögött mindig egy egész csapat teljesítménye az az alap, ami nélkül nem lehetne csillogni. Ez alól az általános szabály alól nem kivétel a kapus sem. Ennek ellenére az ő teljesítményét megkülönböztetett figyelem kíséri minden mérkőzésen. A kapus mindig kulcsember, övé a legfőbb szerep, a megállítás, hogy jó kapussal mérkőzéseket lehet nyerni, és többé-kevésbé igaz az is, hogy rossz kapussal mérkőzéseket lehet veszíteni. Tehát a kézilabda csapat receptje mindig így kezdődik: Végy egy jó kapust...

— Farkas József első éves matematikus vagyok.

— Hol és mikor ismerkedtél meg a kézilabddal?

— 1969 óta játszom, az anyaegyetemem, a Kecskeméti Eritők NB II-es csapata volt, jelenleg a VOLÁN SC játékosja vagyok.

— Miért lettél kapus?

— Korábban, rövid ideig röplabdáztam, mert az iskolában ennek a sportágnak voltak legnépszerűbb hagyományai, itt inkább kevesebb, mint több sikert értem el. A kaput magam választottam, érzésem szerint ez olyan pozíció, ahová erőltetetten nem lehet beállítani senkit.

— Véleményed szerint mik az általános kapus-erények?

— Lehet, hogy a sorrendben tévedek, de elsősorban a gyorsaság és a robbanékonyság az, amit kiemelnek. Elengedhetetlen ugyanakkor a megfelelő ütemű

helyezkedés, a lepattanó labdák gyors játékba hozása, ügyesség és az állóképesség is. 1958 óta a svéd kapusok nyomán a támadó technikával védő kapusok léptek előtérbe, akiknél a testmagasság is döntő.

— Csak a fizikai oldalt emel

ted ki.
— Természetesen a gyors reakcióképesség, a helyzetfelismerés is nagyon fontos.

— Mit jelent az, hogy a kapus támadó technikával véd?

— A támadó védést nálunk szemafor-védésnek nevezik. Azt jelenti, hogy a labdát lefogja a lettrővidebb időn belül meg kell szerezni és gyors indítással kezdődik az ellenfelelő.

— Ki'e a nélkákepeid?

— Csak egy van — Badó.

— Hány edzésen veszel részt hetente?

— Csak az esti fél hetes edzésre tudok elmenni minden alkalommal, mert a délutáni edzések egy része ütközik az óráimmal. Így hét-nyolc edzésen veszek részt.

— Ez azt jelenti, hogy első a tanulás?

— Igen. Amíg koromnál fogva is tagja maradtam az ifjúsági válogatottnak, biztos, hogy védek, aztán majd meglátjuk.

— Hányszor szereveltél az ifjúsági válogatottnak?

— 14-szer. Először Jugoszláviába, Bulgáriába és Lengyelországba.

Az ifjúsági válogatottnak legközelebbi világbajnoksága Svédországban lesz. Reméljük, hogy az utazó keretben ott találjuk majd Cingát, Farkas Józsefet is. Addig pedig eredményes szereplést kívánunk az egyetemem és a VOLÁN-ban egyaránt.

—bobvos—

Gránátalmától a grúz kenyérig

Egy hónapig tanultuk huszad magunkkal az orosz nyelv csínját-bínját a kubányi vendéghelyetemen. Az előtörő emlékek sokasága szinte az ország méretével mérhető, amiről mi is képet kaptunk: október 21-én még kellemes nyári melegben fürdöttünk a Fekete tengerben Novorosszijskban, s 12 nap múlva Moszkvában már hógolyóztunk. A különleges élmények a Vnukovói repülőtéren kezdődtek, mert repültünk ám Moszkvától Krasznodárig! (Ez szinte mindenki a csoportból először!) Bár... ez az élmény egész más volt a valóságban, mint ahogy előre elképzeltük. Ha nem látjuk az ablakon át mint távolodik el a repülőgép a földtől észre sem vesszük, hogy már a levegőben vagyunk.

Orosz diák farmerben?

És mi mindennel jártunk még így, hogy egész más volt, mint ahogy itthon előre elképzeltük! Krasznodári ismerettségű körünkben láttunk például 6 szobás központi fűtéses magánházat minden kényelemmel felszerelve, és padlótól a plafonig tömött sorokban álló könyvgyűjteménnyel — amelynek, mint a kulturális színvonal emelkedése szimbólumának őszinte elismeréssel adóztunk — nálunk is ritkaság számba megy. Bár a kulturáltság tekintetében általános méretekben még komoly problémák vannak.

Az egyetemista lányokon az új divatú hosszú szoknya, a fiúkon márkás farmerrek (az üzletek kirakatai azonban korántsem követik ilyen jól a divatot.) A kollektum klubszobájában rendezett bulikon — sajnos szigorúan tizig és nem tovább, de ott tartózkodásunk egyik eredményeként már nem teljes díszvilágításban — a legújabb amerikai és angol világszámokra táncoltunk... mert „sto mü ljubim tovarjey?” — kérdezte a disc-jockey s felelt is rá rögtön: „rock and roll!”

De az igazi meglepetés a piacon ért! Megérkezve a több kiló magyar almával és itthonról vitt citrommal, csodálkozva tapasztaltuk, hogy a piac tömve szebbnél szebb, és az itthoninál nagyobb választékot nyújtó gyümölcsök és zöldségek: még ehetünk október végén görögdiányt és megköstölhattuk az eddig csak a meséből ismert gránátalmát is.

Nemcsak kenyérrel él az ember

hanem „igével is”, különösen a mozgást jelentő igék folyamatos és befejezett alakjával, amiből bőven jutott nekünk Krasznodarban. Naponta átlag 3 pár (80

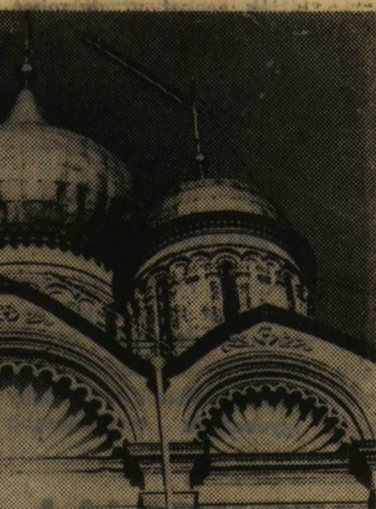

Három kupola a Kreml-ből (Fotó: Gelegonya Mária)

perc) óránk volt fonetika, beszélgatási gyakorlat, olvasás, nyelvtan és országismeret „tárgyakból”. Érezhetően sokat fejlődöttünk mindannyian az orosz nyelv ismeretében, de meg is dolgoztunk érte! Az első időkben, ha valami különös programunk akadt — márpedig rendszerint akadt! —, akkor bizony ébren ért a másnap a könyvek mellett.

Akadnak persze kellemetlen élményeink is. Ha azt írtuk, hogy a kellemes élmények a Vnukovói repülőtéren kezdődtek, be kell vallanunk, hogy a kellemetlenségek már korábban, a kijevi pályaudvaron. A Moszkvai Magyar Nagykövetség ügyeinkkel foglalkozó alkalmazottja ugyanis nem várt bennünket a pályaudvaron, és ránk bízta, hogyan jutunk el a rendelkezésünkre álló rövid idő alatt a repülőterre. Szerencsénk volt, hogy vezetőnk dr. Dani Mihály tanár úr jól ismeri a szovjet viszonyokat s épphogy sikeresen odaértünk a repülőterre. Dani tanár úrnak az út során még más helyzetek megoldásában is sokat köszönhetünk. Sajnos azonban kirándulási ügyeink intézése közben az egyetemen tolmácmunkára kérték fel, vállalva, hogy helyette mindent megtesznek, hogy a csoport eljusson valami festői vidékre. Távollátásban a kirándulás terve valahol el-

akadt, s így nem utazhattunk sem Jerevánba, sem Tbiliszibe (s így a címben említett grúz kenyeret is csak a krasznodári repülőtér büféjében köstölhattuk meg), sem Nálicsiba, hanem helyette elvittek bennünket Szocsiába, ami ugyan gyönyörű város, de az

előbbieknél számunkra jóval kevésbé érdekes.

A Lenin mauzóleum titka

bevalljuk, mindig izgatott: hogyan áll olyan sok ember a Vörös téren a mauzóleumba való bejutásra várva? Úgy, hogy a szovjet emberek nem egyszerű nézik meg Lenint, hanem több alkalommal, kegyeletből mennek el a Lenin mauzóleumba, hogy ezzel is kifejezésre juttassák tiszteletüket államuk megalapítója előtt. Különösen sokan keresik fel a november 7-i ünnep alkalmából a mauzóleumot, úgyhogy nekünk is csak úgy sikerült bejutnunk, hogy 2 és 3 óra között csak külföldieket engednek a Vörös téren beállni a hosszan kígyózó sor végére. Így csak egy órát kellett várakoznunk.

Végül is szép és nagyon különleges út volt. Sokat jelentett az orosz nyelvismeretünk számára, s látnivalókban is gazdag ajándék volt számunkra: a festői táj a Kaukázus lábánál, a különleges növények (elefántfűtől a fagyöngyig), a Puskin múzeumban Picasso, Leger, Monet, és Munch képei, a Kreml, a balalajka koncert Krasznodarban, az úrhajósok által ültetett mangó-liafák Szocsiban...

BY ANA ÁGNES
GELEGONYA MÁRIA